

ТЕОСОФСКИ ИЗДАНИЯ

Ч. У. ЛЕДБИТЕРЪ

ХАЛДЕЯ ПРЪДИ 21000 ГОДИНИ

ЯСНОВИДСКО ИЗСЛѢДВАНЕ ВЪ МИНАЛОТО

ПРЪВЕЛЪ

ОТЪ АНГЛИЙСКИЯ ОРИГИНАЛЪ

СОФРОНИ НИКОВЪ

СОФИЯ

ИЗДАНИЕ И ПЕЧАТЪ НА КНИГОИЗДАТЕЛСТВО ГУЖУЛОВЪ и КОТЕВЪ

1919

ХАЛДЕЯ ПРЕДИ 21000 ГОДИНИ

ОТЪ СЖЩИЯ АВТОРЪ
прѣведени на български :

Отъ другата страна на смъртта.

Християнското Вѣрую.

Ясновидството.

Невидимитѣ помагачи.

Прѣзь 2750 година.

Едно очертание на Теософията. (Изчерпана).

Астралниятъ миръ. (Подъ печать).

Умствениятъ миръ (Изчерпана).

ТЕОСОФСКИ ИЗДАНИЯ

Ч. У. ЛЕДБИТЕРЪ

ХАЛДЕЯ ПРЪДИ 21000 ГОДИНИ

ЯСНОВИДСКО ИЗСЛѢДВАНЕ ВЪ МИНАЛОТО

ПРЪВЕЛЪ

ОТЪ АНГЛИЙСКИЯ ОРИГИНАЛЪ

СОФРОНИ НИКОВЪ

СОФИЯ

ИЗДАНИЕ И ПЕЧАТЪ НА КНИГОИЗДАТЕЛСТВО ГУЖУЛОВЪ И БОТЕВЪ

1919

ХАЛДЕЯ ПРЪДИ 21000 ГОДИНИ.

Една друга древна цивилизация,* която ни интересуваше по своитѣ особености почти толкова, колкото и Перу, бѣше тази, която се е развила въ оная частъ на Азия, що впоследствие носѣше името Вавилония или Халдея. Една интересна точка на сходство сж имали тия двѣ велики Империи на древността: всѣка една отъ тѣхъ въ периода на упадъка си, много столѣтия слѣдъ периода на най-голѣмата слава — който е най-интересенъ за наблюдение — е била покорена отъ народъ много по-ниско стоящъ отъ тѣхъ по цивилизация, който, обаче, се е опиталъ да запази, до колкото се може, свѣтскитѣ и религиозни обичаи на изтощената раса, която тѣ наслѣдватъ. Сжщо както покорената отъ Пизаро Перу е била въ всѣко отношение едно блѣдо копие отъ Старата Перу, която се опитахме да опишемъ (въ друга една книга), тъй Вавилония, както е извѣстна на археолозитѣ, е въ много отношения единъ видъ изродено отражение на една по-ранна и по-велика Империя. Това е вѣрно въ много отношения, но не въ всички. Възможно е въ апогеята на своята слава послѣдното царство да е прѣвъзхождало своя прѣдшественикъ въ военна

* Настоящата книга прѣдставлява изрлѣчение отъ ясно-видскитѣ изслѣдвания на г. Ледбитеръ, една частъ отъ които дадохме въ книгата „Перу“. (прѣв.).

сила, въ ширина на своитѣ владѣния и на своята търговия. Но въ простота на живота, въ усърдие и прѣданостъ къмъ ученията на една знаменита религия, и въ истинско познаване фактитѣ на природата, нѣма съмнѣние, че по-старата раса е имала голѣмо прѣимущество.

Навѣрно, едва ли ще се намѣри други единъ такъвъ контрастъ между двѣ страни, както този между Перу и Халдея. Въ Перу най-важната черта е била знаменитата система на управление, когато религията е съставлявала една сравнително малка часть отъ живота на народа. Наистина, гражданскитѣ функции на свещеницитѣ като възпитатели, лѣкари, и като агенти въ широкия планъ на грижа за старитѣ хора, изпѣква много повече, отколкото случайната имъ работа на молитви и проповѣди въ храмоветѣ. Въ Халдея, напротивъ, системата на управление не е била нѣщо особено; обаче главниятъ факторъ въ живота е била религията, тъй като нищо не е било прѣдприемано, което да не е било въ тѣсна връзка съ нея. Наистина религията на народа е прониквала и владѣла тѣхния животъ до размѣри може би равни само на тия на Брахманитѣ въ Индия.

Ще си спомнимъ, че у Перуанцитѣ религиозниятъ култъ е билъ една проста, но извънредно хубава форма на Слънце-поклонение, или по-право поклонение на Духа на Слънцето; нейнитѣ учения сж били малко и ясни, и главната нейна характеристика — всепроникващия духъ на жизнерадостъ. Въ Халдея религията е била по-строга и по-мистична, и обред-

ността — много по-сложна. Тѣ сж се покланяли не само на Слънцето, но и на всички Небесни Сили; религията е била една извънредно добръ разработена; система на поклонение на великитѣ Плането-Ангели, вслѣдствие на което у тѣхъ науката Астрология е била извънредно добръ разработена, и имъ е служила за практично ръководство въ живота.

Нека оставитѣ малко за по-сетнѣ описанието на тѣхнитѣ великолѣпни храмове и тържествени обреди, и разгледаме първо въздѣйствието на тази странна религия върху живота на народа. За да разберемъ това въздѣйствие, ние трѣбва да се опитаеме да разберемъ, какъ народътъ е разбиралъ тогава Астрологията, и, струва ми се, не, погледнато изобщо, ние ще намѣримъ, какво тѣхното убѣждение е имало наистина здрави основи — единъ възгледъ, който е могълъ да бжде възприетъ съ голѣма полза и отъ сегашнитѣ майстори на това изкуство.

Идеята, че е възможно за самитѣ физически планети да указватъ нѣкакво влияние върху човѣшкитѣ дѣла, разбира се, никога не е била поддържана отъ свещеници или учители, нито даже — до колкото можахме да видимъ — отъ най-невѣжитѣ индивиди изъ народната маса въ този раненъ периодъ, за който говоримъ сега. Теорията, която е била дадена на свещеницитѣ, е била твърдѣ много разработена, и вѣроятно е била прѣдавана по непрѣкъсната линия отъ по-ранни Учители, които сж владѣяли знание отъ първа ръка за великитѣ факти на природата. Не е трудно да се разбере общата идея

на тѣхната система, обаче невъзможно е съ нашитѣ три измѣрни понятия да построимъ една математическа фигура, която да прѣдстави изискванията на тѣхната хипотеза въ всичкитѣ ѳ подробности — още повече съ знанията, съ които ние сега разполагаме.

На цѣлата слънчева система, въ нейната обширна сложность, тѣ сж гледали просто като на едно велико Сщество, и всички части на тази система — като Негови частични прояви. Неговитѣ физически съставни части — Слънцето съ неговата дивна корона, всичкитѣ планети съ тѣхнитѣ спътници, атмосфери и разнитѣ етери, които ги окръжаватъ — всички тия колективно сж съставлявали Неговото физическо тѣло, Неговата проява въ физическия миръ. По сжщия начинъ астралнитѣ минове на всички планети взети вкупомъ съставляватъ Неговото астрално тѣло, и умственитѣ минове — Неговото умствено тѣло: — срѣдитѣ, чрѣзъ които Той се проявява върху съотвѣтнитѣ минове.

До тукъ идеята е ясна и напълно отговаря на това, което сами ние сме били учени за *Логоса* на нашата система.*

* Наистина, ние можемъ да кажемъ отъ сега още, че халдейската теория по тоя въпросъ се поддържа отъ мнозина теософи отъ днешно време. Авторътъ на тая книга, въ *A Textbook of Theosophy* и въ *The Hidden Side of Things* е изказалъ, като резултатъ отъ своитѣ собствени изслѣдвания, едно мнѣние за планетнитѣ влияния, което е напълно сходно съ вѣрванията на халдейскитѣ свещеници отъ прѣди толкова хиляди години.

Нека сега прѣдположимъ, че въ тия Негови «тѣла», по тѣхнитѣ разни положения, има различни класове или типове материя, доста равномѣрно разпрѣснати изъ цѣлата система. Тѣзи типове материя никакъ не отговарятъ на нашето (теософско) подраздѣление на области (полполета) — едно подраздѣление, което е направено споредъ гжстотата на материята, тъй че въ физическия миръ, напримѣръ, ние имаме: твърдо, течно, въздухообразно и етерно състояние на материята. Напротивъ типове съставляватъ една съвсѣмъ различна серия отъ подраздѣления (да ги наречемъ вертикални, а тия на подполета — хоризонтални), всѣко отъ които съдържа материя въ всички тия различни състояния, тъй че, ако отбѣлѣжимъ разнитѣ типове съ номера, ние ще имаме твърда, течна, въздухообразна материя отъ първия типъ; твърда, течна и въздухообразна материя отъ втория типъ; и тъй нататъкъ до край.

Сжщото е въ всичкитѣ минове, но за ясность нека за моментъ спремъ нашата мисль само върху единъ отъ миновете. Може би най-лесно можемъ да прослѣдимъ идеята въ свръзка съ астралния миръ. Често е било обяснявано, че въ астралното тѣло на единъ човѣкъ се намира материя отъ всички области (хоризонтални подраздѣления), и че пропорцията между гжстата и тънката части материя показва, доколко това тѣло е способно да възприема по-груби или позтънчени желаня, и тъй това, до една степенъ, указва степенъта на развитие, до която астралното тѣло е достигнало. Сжщо така въ всѣко астрално

тѣло се намира материя отъ всички тия типове, или вертикални подраздѣления, и въ този случай пропорцията между тѣхъ указва на прѣдразположението на човѣка — неговия характеръ, сангвиниченъ или флегматиченъ, тѣрпеливъ или спривавъ, и т. н.

Халдейската теория е поддържала, че всѣки отъ тия типове материя въ астралното тѣло на **Логоса**, и особено масата отъ есенция, която работи чрѣзъ всѣки типъ, е до една извѣстна степенъ единъ отдѣленъ факторъ — почти едно отдѣлно сѣщество — което има своитѣ специфични склоности, и което може да възприема влияния, които вѣроятно нѣма да извикатъ отговоръ у други типове. Типоветѣ се различаватъ помежду си, защото материята, отъ която тѣ се състоятъ, въ началото е излѣзла отъ разнитѣ центрове на **Логоса**, и затова материята на всѣки типъ е въ най-близка симпатия съ центра, къмъ който той принадлежи, тъй че и най-слабата промѣна въ тоя Логосовъ центъръ веднага се отразява по единъ или по другъ начинъ въ цѣлата материя на съотвѣтния типъ.

Тъй като всѣки човѣкъ има вжтрѣ въ себе си материя отъ всички тия типове, то очевидно е, че всѣко измѣнение въ дѣйността на кой да е отъ тия велики центрове трѣбва до една степенъ да въздѣйствува на всичкитѣ сѣщества въ системата, и дадено лице ще бжде повлияно дотолкова, доколкото то има въ своето астрално тѣло материя отъ тоя даденъ типъ. Това ще каже, че и хората биватъ отъ разни типове, и по причина на устройството на тѣхнитѣ ас-

трални тѣла, едни отъ тѣхъ биватъ по-податливи на едно влияние, а други — на друго.

Цѣлата слънчева система, гледана отъ достатъчно високо поле, се вижда да се състои отъ тия велики центрове, всѣки отъ които е заобиколенъ съ една огромна сфера на влияние, която сфера указва на границитѣ, въ които особено е активна силата, що се излива изъ нея. Всѣки единъ отъ тия центрове има единъ видъ редовни периодични промѣни или свои собствени движения, които можемъ да кажемъ, че съотвѣтствуватъ, на едно много по-високо равнище, на редовния пулсъ на човѣшкото физическо сърдце. Но, тъй като нѣкои отъ тия периодически промѣни сж много по-бързи отъ други, получава се една интересна и сложна серия отъ ефекти, и наблюдателятъ може да види, че движението на физическитѣ планети въ тѣхното взаимно отношение дава ключа на нареждането на тия велики сфери въ който-да-е даденъ моментъ. Въ Халдея сж поддържали, че при постепенното сгъстяване на първоначалната горяща мъгливостъ (небула), отъ която се е образувала системата, мѣстата на физическитѣ планети сж били опрѣдѣлени стъ образуването на въртежи на тия мѣста, гдѣто сферитѣ се срѣщатъ една съ друга, и съ дадено поле.

Влиянията упражнявани отъ тия сфери се различаватъ твърдѣ много по качество, и единъ отъ пѣтищата, по които тази разлика се проявява, е въздѣйствието върху елементалната есенция, както вжтрѣ въ човѣка, тъй и около него. Трѣбва да се помни,

че това влияние се упражнява въ *всички* мiрове, а не само въ астралния. Влиянията могат да иматъ, и наистина трѣбва да иматъ, други и по-важни пѣтища на дѣйностъ, неизвѣстни намъ сега; но това поне изпѣква прѣдъ наблюдателя, че всѣка такава сфера упражнява свое специфично въздѣйствиe върху разнообразнитѣ видове елементална есенция.

Една сфера, напримѣръ, силно възбужда активността и жизнеността на тѣзи видове есенция, които специално принадлежатъ на центра, чрѣзъ който тя се излива тука долу, а само странично влияе и контролира другитѣ есенции; влиянието на една друга сфера е силно върху съвсѣмъ различна група есенция, принадлежаща на нейния центъръ, безъ очевидно да дѣйствува ни най-малко на прѣдишната група. Комбинациитѣ и пермутациитѣ на тия влияния сж много и разнообразни, и дѣйността на едно отъ тѣхъ въ нѣкои случаи бива твърдѣ много силна, а въ други случаи тя е почти неутрализирана отъ присѣтствието на други влияния.

Сигурно тукъ ще се повдигне въпросъ, дали нашитѣ Халдейски свещеници не сж били фаталисти — дали като сж открили и изчислили точнитѣ резултати отъ тѣзи влияния върху разнитѣ типове човѣшки сжщества, не сж вѣрвали, че тия резултати сж неизбежни, и че човѣшката воля е слаба да имъ се съпротивлява? Отговорътъ имъ на този въпросъ е билъ винаги ясенъ; влиянията сигурно нѣматъ ни най-малко сила да владѣятъ човѣшката воля; всичко, което тѣ могатъ да направятъ въ нѣкои случаи, е

да улеснятъ или да затруднятъ, волята да дѣйствува по дадена посока. Щомъ като астралното и умственото тѣла на човѣка сж съставени отъ тази жива и животворна материя, която ние наричаме елементална есенция, то всѣко необикновено възбуждане на кой-да-е отъ разнитѣ класове на тази есенция, или бързото усиление на нейната активностъ, трѣбва безъ съмнѣние да повлияе до извѣстна степенъ или върху неговитѣ чувства, или върху ума, или пъкъ върху двѣтѣ; така сжщо е очевидно, че тия влияния трѣбва да дѣйствуватъ различно върху различни хора, вслѣдствие разнообразността на есенцията, влизаща въ тѣхния съставъ.

Но казано е най-категорично, че въ никой случай единъ човѣкъ не може да бжде принуденъ да държи дадена линия поведение безъ съгласието на неговата воля; влиянията само помагатъ или спжватъ волята въ усилията ѳ. Свещеницитѣ сж учили, че истински силниятъ човѣкъ малко трѣбва да се бои отъ влиянията, които могатъ да бждатъ въ сила въ даденъ моментъ; обаче обикновенитѣ хора ще сторятъ добрѣ да знаятъ, въ кой моментъ това или онова влияние може най-добрѣ да се използва.

Тѣ сж обяснявали ясно, че влиянията сами по себе си сж толкова добри или лоши, колкото и която-е отъ природнитѣ сили — както сега бихме ние казали; подобно на електричеството, или която-е друга велика природна сила, тѣ могатъ да бждатъ полезни или врѣдни, въ зависимостъ отъ това, какъ тѣ биватъ използвани. И сжщо както бихме казали,

че извѣстни опити ще бждатъ повече успѣшни, когато се направятъ при въздухъ силно изпълненъ съ електричество, когато други пъкъ при сжщитѣ условия не биха сполучили, тъй тѣ сж казвали, че умственитѣ и душевнитѣ усилия на човѣка ще успѣятъ или не — въ зависимостъ отъ влиянията, що прѣобладаватъ въ даденъ моментъ.

Въ такъвъ случай ясно се е разбирало, че тия фактори могатъ да бждатъ оставяни настрана, като нѣща несжществени, отъ човѣка, който има желѣзна рѣшителностъ, или отъ ученика на истинския окултизмъ. Но тъй като мнозинството отъ човѣшката раса самò се оставя да бжде безпомощна играчка въ ржцѣтъ на силитѣ на желанието, и още не е развило въ себе си нѣщо, което да може да се нарѣче негова собствена воля, то неговата слабостъ става причина — тия влияния да получатъ такава важностъ въ неговия животъ, съ която то не може да се бори.

Фактътъ, че едно влияние дѣйствува въ даденъ моментъ, никакъ не води подиръ себе си *необходимостта* ладено явление да се сбждне, обаче влиянието може да направи, щото това явление да се случи. Напримѣръ, тъй нареченото въ модерната Астрология Марсово влияние привежда въ дѣйствие извѣстни трептения на астралната есенция, които тикатъ човѣка по пжтищата на страститѣ. Въ такъвъ случай може много сигурно да се прѣдскаже за единъ човѣкъ съ страстна и чувствена природа, че когато това влияние прѣобладава въ даденъ моментъ, вѣроятно е той да извърши нѣкое прѣстжпление въ

свързка съ страсть или похоть. Не че той ще бжде *принуденъ* да извърши такова прѣстѣпление, но че настѣпватъ такива условия, въ които за него е много трудно да запази равновѣсието си. Защото въздѣйствието върху него е двойно; не само есенцията *вжтрѣ* въ него се привежда въ силна активностъ, но и съотвѣтната материя вѣнъ отъ него, която сжщо така дѣйствува върху му.

Единъ често цитиранъ примѣръ е този, че едно извѣстно влияние може да извика състояние, въ което всичкитѣ форми на нервно възбуждане твърдѣ много се събуждатъ, и вслѣдствие на това атмосферата се изпълва съ общо чувство на нервностъ. При такива обстоятелства спороветѣ се повдигатъ много по-лесно, отколкото при обикновени условия, даже и по поводъ на най-дребни причини, и голѣмото мнозинство, което винаги се намира на границата лесно да изгуби своя нравъ, изтърва контролата върху себе си, даже при прѣдизвиквания по-слаби отъ обикновенитѣ.

По нѣкога може даже да се случи, че подобни влияния, като дѣйствуватъ върху невѣжествената завистъ, могатъ да я раздухатъ до една такава буря, която да докара голѣми катастрофи. Очевидно е, че прѣдупрѣжденията, давани прѣди толкова хиляди години, не по-малко сж необходими и въ наше врѣме; защото тъкмо по тоя начинъ парижанитѣ въ 1870 г. бѣха възбудени да тичатъ по улицитѣ съ вика: «Къмъ Берлинъ», както не веднажъ е бивала въз-

буждана и мохамеданската дива фанатична маса съвика «Динъ, динъ!»

Астрологията на тия халдейски свещеници е посвещавала себе си главно на изчисляване положенята и дѣйността на тия сферо-влияния, тъй че нейната главна функция е била поскоро да съставлява правила за живота, отколкото да прѣдсказва бъдещето; или ако сж правила прѣдсказвания, тѣ сж били по-скоро прѣдсказвания на тенденции, отколкото на специални явления, когато астрологията на нашитѣ дни изглежда да посветява силитѣ си главно на втория родъ пророкуване.

Не може да има никакво съмнѣние, обаче, че Халдейцитѣ сж били прави, когато сж твърдѣли, че човѣшката воля има силата да видоизмѣнява сждбата, която е прѣдзначена на човѣка отъ неговата карма. Кармата може да постави единъ човѣкъ посрѣдъ извѣстни условия, но тя никога не може да го принуди да извърши прѣстѣпление, макаръ да го окръжава съ такива условия, при които да се изиска голѣмо усилие, за да избѣгне прѣстѣплението. Затова намъ се струва, че Астрологията може да направи за насъ, тогава и сега, само едно — да прѣдупрѣди човѣка за условията, при които той ще се намѣри въ такова и такова врѣме; всѣко пророкуване за дѣйността на човѣка при тия условия ще почива само върху вѣроятности — макаръ напълнода признаваме, че тия вѣроятности ставатъ сигурности въ случая съ обикновения слабохарактеренъ човѣкъ отъ лицата.

Благодарение на тия изчисления, халдейскитѣ свещеници сж можали да съставятъ ежегодно официаленъ алманахъ, съ който се е регулиралъ цѣлия животъ на народа. Тѣ сж опрѣдѣляли врѣмената, въ които най-сигурно сж можали да бждатъ започнати земледѣлчески прѣдприятия; тѣ сж опрѣдѣляли най-сгоднитѣ моменти за разплодяване на животни и за разсаждане на дървета. Тѣ сж били лѣкари, както и учители на народа, и сж знаели точно, подъ какво положение на влиянията тѣхнитѣ разнообразни лѣкарства трѣбвало да бждатъ дадени.

Тѣзи свещеници-астролози сж подраздѣляли хората на класове споредъ управляващата планета въ деня и часа на раждането имъ, и тѣхниятъ календаръ е билъ пълненъ съ прѣдупрѣждения къмъ тия класове, като, напримѣръ: «На седмия день тия, които почитатъ Марса, трѣбва особено да внимаватъ да не се поддаватъ на безпричинни сърдения;» или: «Отъ дванадесетия до петнадесетия день ще има необикновена опасностъ отъ неубозданостъ въ работи свързани съ любовта; това се отнася особено до поклонницитѣ на Венера,» и т. н. Чѣ тѣзи прѣдупрѣждения сж били отъ голѣма полза за масата, ние не се съмнѣваме, колкото и странна да ни се види такава сложна система на прѣдпазвания отъ дребни възможности.

Вслѣдствие на това особено раздѣление хората на типове споредъ планетитѣ, които планети указватъ положенията на центрo-влиянията, на които хората най-вече се паддаватъ, въ Халдея е сжществувало

вала една сжщо толкова странна наредба, както въ храмовнитѣ служби, тѣй и въ частнитѣ молитви на хората. Извѣстни ежедневни часове за молитви, регулирани отъ видимото движение на слънцето, сж били спазвани отъ всички еднакво; при слънцеизгрѣвъ, по пладне и при слънцезалѣзъ извѣстни кжси формули или стихове сж били пѣти отъ свещеницитѣ въ храмоветѣ, и по-религиознитѣ хора сж се старали винаги да присжтствуватъ на тия кжси служби; тия, които не сж имали тази възможность да присжтствуватъ, строго сж спазвали сжщитѣ часове, като сж си приповтаряли тогава, гдѣто и да се намиратъ, кжси фрази на благодарение и молитва.

Но, съвсѣмъ независимо отъ тия съблюденія, които изглежда да сж били общи за всички, всѣко лице е имало своя частна молитва къмъ особеното Божество, къмъ което по раждане то е било привързано; и подходящето врѣме за молитва се е измѣнявало постоянно съ движението на планетата на Божеството. Изглежда, че най-благоприятенъ моментъ се е считалъ тоя, когато планетата е минувала прѣзъ меридиана, и слѣдъ това нѣколко минути слѣдъ нейния изгрѣвъ и току-що прѣди нейния залѣзъ. Обаче всѣки е можелъ да се моли всѣки пжтъ, когато иска, когато планетата е била надъ хоризонта; даже когато тя е била вече залѣзла, Божеството на планетата пакъ е можало да бжде достигано, само че въ такъвъ случай молитвата е била отправяна само при голѣма нужда, и употребяваниятъ обредъ е билъ вече съвсѣмъ другъ

Особенитѣ календари, съставени отъ свещеницитѣ за поклонницитѣ на тѣзи планетни Божества, сж съдържали пълни подробни указания досежно подходящитѣ часове за молитва, и съотвѣтнитѣ молитви за тия часове. Молитвеници като нашитѣ сж били издавани за всѣка планета, и всички, които сж били родени подъ извѣстно планетно влияние, трѣбвало да си иматъ прѣписъ. Наистина тѣзи молитвени календари сж били нѣщо повече отъ прости указатели на часоветѣ за молитва: тѣ сж били съставяни при особено звѣздно съвпадение, и народътъ е вѣрвалъ, че тѣ иматъ магичната сила на талисмани, поради което поклонницитѣ винаги сж носѣли своитѣ календари съ себе си.

Отъ това слѣдва, че религиознитѣ хора на стара Халдея не сж имали опрѣдѣленъ часъ за молитва — сѣ единъ и сжщъ за всѣки день, както е у насъ: тѣхното врѣме за медитация и религиозно упражнение се е мѣнявало — понѣкога сутринъ, другъ пжть по пладне, или вечеръ, дори въ полунощъ. Когато, обаче, и да се е случвалъ тоя часъ, тѣ никога не сж го пропускали. Колкото и да е бъркалъ този часъ на занятията, удоволствията и почивкитѣ, халдейцитѣ сж гледали на опушението като на голѣма загуба. Доколкото можехме да прослѣдимъ, въ умоветѣ на халдейцитѣ ние не намѣрихме такава мисль, че Духътъ на планетата се сърди отъ прѣнебрѣгането на часа, нито даже мисльта, че е възможно за него да чувствува негодувание. По-скоро мисльта е била, че Божеството въ този моментъ излива своята благо-

словия върху дѣцата си, та би било не само безумие, но и неблагодарностъ, да се пропусне случая.

Тѣзи молитви, обаче, сж били домашни; освѣнъ тѣхъ халдейцитѣ сж имали и тържествени публични церемонии. Всѣка планета е имала най-малко два голѣми празника прѣзъ годината, а Слънцето и Луната — много повече. Всѣки планетенъ Духъ е ималъ издигнати храмове изъ всички кжтове на страната, тѣй че въ обикновени случаи неговитѣ поклонници сж се задоволявали да посѣщаватъ най-блязкия отъ тѣхъ. Обаче при голѣми праздненства сж се трупали множества на едно широко поле близо до столичния градъ, гдѣто сж се издигали група великолѣпни храмове — единствени по рода си. Сами по себе тѣзи постройка заслужватъ внимание като прѣкрасни образци на прѣдисторически архитектуренъ стилъ. Но най-интересното е, че съ тѣхното разположение се е гонѣла цѣльта да се прѣдстави Слънчевата система — което ни показва, какви високи познания сж имали архитектитѣ по прѣдмета. Най-просторенъ и най-великолѣпенъ е билъ храмътъ на Слънцето, който ние малко по-долу ще опишемъ подробно. Другитѣ храмове, издигнати все по-далечъ единъ отъ другъ и отъ централния храмъ, на пръвъ погледъ може да се покаже, че сж строени за удобство, а не по единъ опрѣдѣленъ планъ.

Обаче, едно по-внимателно изучаване ни показва, че такъвъ планъ е ималъ, и то твърдѣ оригиналенъ — не само разстоянията, но и размѣритѣ на храмоветѣ спрямо централния, не сж били случайни,

а сж изобразявали точно размъритѣ на планетитѣ и тѣхнитѣ разстояния отъ Слънцето.

За всѣки, горѣ-долу запознатъ съ астрономията, е очевидно, че при постройката на такъвъ единъ моделъ, който да прѣдставя Слънчевата система, не може да бжде спазено сжщото съотношение — както между размъритѣ, тѣй и между разстоянията на планетитѣ; защото въ такъвъ случай храмоветѣ би трѣбвало да бждатъ построени въ твърдѣ малки размѣри.

Какъ тогава е сполучилъ да прѣодолѣе тази трудностъ халдейскитъ мждрецъ, който е ржководилъ постройката? — Сжщо както правятъ илюстраторитѣ въ нашитѣ книги по астрономия: отдѣлни мащаби за разстоянията и за размъритѣ. Въ този удивителенъ памѣтникъ на древното изкуство ние не намираме доказателство, какво строителтъ е знаялъ истинскитѣ размѣри и разстояния на планетитѣ, макаръ съотношенията да сж спазени, което показва, че той е знаялъ много добръ *относителнитѣ* размѣри и разстояния. Той или е научилъ това отъ нѣкого, или самъ е открилъ Бодовия законъ. Що се отнася до нѣкои подробности въ размъритѣ, ние забѣлѣзахме извѣстно различие отъ тия размѣри, установени отъ днешната наука.

Храмоветѣ, посветени на близкитѣ до Слънцето планети, прѣдставятъ неправилни групи, разхвърлени около и подъ стѣнитѣ на грамадния Слънчевъ храмъ, когато онѣзи на исполинскитѣ вѣнкашни членове на слънчевото сѣмейство сж разпилени на все по-голѣми

разстояния изъ околния просторъ, докато храмътъ на най-отдалечената планета, Нептунъ, едва се вижда на хоризонта. Постройкитѣ се различаватъ по очертане, и всѣка промѣна, безъ съмнѣние, има своя особенъ смисълъ, макаръ въ много случаи да не можахме да го отгатнемъ. Имаше една черта, обща за всички — всѣки отъ тѣхъ имаше централенъ полусфериченъ куполъ, което навѣрно има нѣкакво съотношение съ орбитата на планетата.

Всѣка планета бѣ ярко обагрена съ цвѣта, който — споредъ халдейската традиция — се приписва на планетата. Не е твърдѣ ясенъ принципътъ, по който сж били подбирани тѣзи цвѣтове, но върху тѣхъ ние ще се повърнемъ, когато говоримъ за голѣмитѣ религиозни праздненства. Тѣзи куполи не се намиратъ въ сжщото съотношение помежду си, както съотвѣтнитѣ храмове, но като се сравнятъ единъ съ другъ, човѣкъ намира, че тѣ тѣсно съотвѣтствуватъ на размѣритѣ на планетитѣ, които тѣ символизираатъ. По отношение Меркурий, Венера, Луната и Марсъ халдейскитѣ мѣрки за относителнитѣ размѣри отговарятъ точно на нашитѣ; но Юпитеръ, Сатурнъ, Уранъ и Нептунъ, макаръ да сж по-грамадни нежели вжтрѣшната група, сж прѣдставени въ значително по-малки размѣри, отколкото можеха да бждатъ, ако сж били построени по сжщия масщабъ.

Това, може би, да се дължи на обстоятелството, че е употребенъ другъ масщабъ за тѣзи грамадни сфери, но намъ се чини за много по-доставѣрно, какво халдейскитѣ съотношения сж точни, а модер-

ната астрономия е значително надцѣнила размѣритѣ на вънкашнитѣ планети. Сега е положително установено, че това, що наблюдаваме на Юпитеръ и Сатурнъ, не сж самитѣ тѣла, а обвивка отъ дебела и гжста мъгла. И ако това е така, слѣдза, че халдейцитѣ сж прѣдставяли размѣритѣ на тѣзи далечни планети тѣй вѣрно, както и на остананалитѣ. При такова едно допускане лесно се обяснява, защо европейскитѣ астрономи си прѣдставятъ материята на далечнитѣ планети много по-рѣдка, нежели тази на по-близкитѣ до Слънцето.

Ние намираме много и интересни подробности, отъ които се вижда, че строителтъ на тѣзи хубави храмове напълно е разбиралъ строежа на нашата Слънчева система. Планетата Вулканъ, по-близка до Слънцето отъ Меркурия, е много добръ прѣдставена, а на мѣстото, кждѣто трѣбва да бжде нашата земя, се издига храмътъ на Луната; той е доста голѣмъ, но полусферата, що го увѣнчава, е много малка, защото е построена споредъ масщаба на другитѣ. Близко до храма на Луната стърчи уединено единъ куполь отъ черъ мраморъ върху колони; този куполь очевидно по размѣритѣ си прѣдставя Земята, но къмъ него нѣма олгарь.

Въ пространството (много точно прѣсмѣтнато) между Марсъ и Юпитеръ не се виждатъ храмове, но множество стълбове, увѣнчани съ малки куполи, сжщо тѣй полусферични; тѣ прѣдставятъ астероидитѣ. Планетнитѣ спжтници сж прѣдставени съ ку-

поли, въ които масштабътъ е спазенъ. Сатурновитѣ пръстени се виждатъ ясно.

На главнитѣ праздненства, които сж ставали въ честь на всѣка планета, поклонницитѣ на съответнитѣ божества (или както бихме се изразили днесъ: хората, родени подъ влиянието на тия планети) сж носили мантия съ цвѣта, свещенъ за тази планета. Тѣзи платове сж били ярки и материята е свѣтѣла като атласъ; тѣй че ефектътъ е билъ поразителенъ. Ние даваме по-долу тия цвѣтове, макаръ — както забѣлѣзахме вече — да не схващаме ясно основанието за тѣхния изборъ.

Мантията, намѣтана отъ поклонницитѣ на Слънцето, е била изтъкана отъ хубава и деликатна копринена материя, цѣла прошарена съ златна сѣрма, тѣй че тя изглеждала като златна одежда. Златнитѣ одежди сега сж корави, а тогавашнитѣ одѣяния сж били меки като муселинъ.

Цвѣтътъ на Вулкана е билъ огненъ, за да се прѣдстави навѣрно огнената атмосфера на планетата поради близостъта ѝ до Слънцето.

Меркурий е билъ символизиранъ чрѣзъ блѣскавъ портокаленъ цвѣтъ, прошаренъ съ лимонови петна, — цвѣтове, каквито не рѣдко се срѣщатъ въ ауритѣ на поклонницитѣ, както и въ тѣхнитѣ облѣкла. Но макаръ че въ нѣкои случаи прѣобладающиятъ цвѣтъ въ аурата да обяснява избора въ цвѣта на дрѣхата, въ други случаи това не се оправдава.

Поклонницитѣ на Венера сж се явявали въ единъ чистъ, нѣженъ, небесносинъ цвѣтъ върху ос-

нова отъ блѣдозелени нишки; това е давало единъ трепетно-свѣтликавъ ефектъ, когато шествието се е движило.

Мантията на Луната е била отъ бѣлъ платъ, съ вѣтъкъ отъ сребърна сърма, тъй че тя изглеждала цѣла изтъкана отъ сребро. При особено освѣтление, обаче, тази лунна мантия се е прѣливалила въ блѣдотемежени отсѣнки, което твърдѣ е усилвало ефекта.

Марсовитѣ поклонници сж носили великолепенъ блѣстящъ кърмъзенъ цвѣтъ съ силенъ розовъ прѣливъ. Този цвѣтъ ясно се е различавалъ отъ цвѣтоветѣ на Вулкана и Меркурия; той е билъ избранъ или поради цвѣта, прѣобладаващъ въ аурата на поклонниците, или поради кърмъжения цвѣтъ на физическата планета.

Юпитеръ е обличалъ своитѣ дѣца въ синевиолетовъ свѣткащъ платъ, посипанъ съ дребни сребърни искрици. Трудно е да се намѣри основанието за този изборъ, освѣнъ пакъ въ окраската на аурата.

Сатурновитѣ поклонници сж били облечени въ ясниа зеленъ цвѣтъ на слънце-залѣза върху бисерносивъ фонъ.

Роденитѣ подъ влиянието на Урана сж носѣли тъмнолазуренъ цвѣтъ — този невъобразимъ цвѣтъ на южната Атлантикъ, познатъ само на оногова, който го е видѣлъ.

Синоветѣ на Нептуна не сж носѣли толкова ярки дрехи, понеже цвѣтътъ е билъ простъ — тъмно-

синъ, макаръ при пълно освѣтление да е изглеждалъ разкошенъ.

Прѣзъ врѣме на голѣмитѣ праздненства поклонитѣ на планетата сж се явявали празднично облѣчени, и сж образували шествие къмъ храма на планетата; тѣ сж били увѣнчани съ цвѣтни гирлянди, като носѣли хоругви и позлатени жезли, и оглашавали въздуха съ мелодично пѣние. Но тържествата сж достигали до най-пълно великолѣпие прѣзъ голѣмитѣ праздненства въ честь на Слънцето; тогава се е събиралъ цѣлиятъ народъ, всѣки облѣченъ съ цвѣта на своята планета, и грамадно множество е образувало голѣмо шествие около храма на Слънцето. Въ такъвъ случай поклонницитѣ на Слънцето сж изпълвали широкия дворъ на храма, а всички други, наредени въ концентрични кръгове, внѣтъ отъ стѣнитѣ на храма, споредъ реда на планетитѣ — Вулканъ, Меркурий, Венера и т. н. Цѣлата народна маса, тъй наредена въ концентрични кръгове отъ блѣстящи цвѣтове, е обикаляла централния храмъ бавно и стройно, сѣкашъ колосално живо колело. Подъ блѣсъка на тропическото слънце гледката е била невъобразима.

За да можемъ да дадемъ прѣдстава за още по-интереснитѣ церемонии, които сж ставали вжтрѣ въ самия храмъ на Слънцето, нужно е да опишемъ устройството му. Храмътъ ималъ форма на кръсть съ широко кръгло пространство въ срѣдата, отъ кждѣто се разклонявали четиритѣ крила съ еднаква дължина. Надъ централното кръгло пространство се издигалъ куполътъ. Между крилата имало отвори,

водящи въ продълговати зали, джгообразнитѣ стѣни на които сж се срѣщали въ една точка, тъй че цѣлиятъ храмъ е прѣдставлявалъ еднакворамененъ кръстъ, сложенъ върху четирилистно цвѣте, съ крилата между листоветѣ.

Човѣкъ, застаналъ въ срѣдата на храма, подъ голѣмия куполъ, е можелъ да види осемъ продълговати зали, насочени къмъ осемтъхъ кардинални страни на свѣта. Южниятъ край е билъ отворенъ; той е служелъ за главенъ входъ, а срѣщу него, на сѣверния край, се е намиралъ главниятъ олтарь. На източното и западно крило сжщо е имало олтари — грамадни споредъ нашитѣ днешни понятия, но много по-малки отъ олтаря на сѣверното крило. Източното и западно крило съ своитѣ олтари изглежда да сж имали сжщото прѣдзначение, каквото олтаритѣ на Св. Богородица и Св. Иосифъ въ католишката църква; единтъ олтарь е билъ посветенъ на Слънцето, а другиятъ — на Луната, и нѣкои отъ дневнитѣ служби, въ свръзка съ тѣзи двѣ свѣтила, сж били извършвани тамъ. Обаче най-голѣмъ напливъ отъ народъ е имало прѣдъ сѣверния олтарь, гдѣто сж се извършвали най-голѣмитѣ церемонии. Строежтъ и мобилировкага тука сж били наистина интересни.

Върху стѣната задъ олтаря, на мѣстото, гдѣто въ обикновенитѣ черкви се намира «източниятъ прозорець», е висѣло исполинско вглѣбнато огледало, каквото не сме виждали никждѣ другадѣ. То е било отъ металъ, твърдѣ вѣроятно сребърно, и полирано до най-висша степенъ. Да се пази огледалото чисто

отъ всѣкакъвъ прахъ, това се смѣтало за твърдѣ голѣма длъжностъ на свещеницитѣ. Какъ е можало да се изработи таково голѣмо и тежко огледало — това би прѣдставяло една сериозна проблема за нашитѣ днешни майстори.

По дължината на покрива на голѣмото сѣверно крило е имало една тѣсна пролука, тъй че когато нѣкоя звѣзда се случи тъкмо на меридиана, нейната свѣтлина прониквала въ храма и се отражавала върху голѣмото огледало. Много добрѣ се знае свойството на вглѣбнатото огледало; всѣки прѣдметъ, който се намира прѣдъ него, се отражава въ единъ образъ на мѣстото, гдѣто е фокусътъ на огледалото. Това свойство е било добрѣ използвано отъ свещеницитѣ, за да събиратъ и използватъ влиянието на всѣка планета въ момента на нейната най-голѣма сила. Непосрѣдствено подъ фокуса се е издигала една голѣма кадилница върху стълбъ, върху разпаленитѣ вжглища на която свещеницитѣ хвърляли благоухания тъкмо въ момента, когато планетата е приближавала да свѣтне прѣзъ пролуката. Веднага се повдигалъ единъ стълбъ отъ сивъ димъ, и посрѣдъ него благоговѣйнитѣ почитатели виждали да блѣщи живия образъ на планетата. Поклонницитѣ навеждали тогава глави, и сладкото пѣние на свещеницитѣ изпълвало храма. Тази церемония наистина ни припомня повдигането хостията въ католическата църква.

Когато било необходимо, единъ другъ механизъмъ се турялъ въ дѣйствие — отъ покрива се спущало едно плоско кржгло огледало, тъкмо на мѣ-

стото на фокуса. То поемало образа на планетата и чрѣзъ навеждане фокусираната свѣтлина отъ вгълбнатото огледало била насочвана къмъ дадено мѣсто върху пода. На това мѣсто били поставяни болнитѣ, за които се е мислило, че това влияние е особено благотворно; въ това врѣме свѣщеницитѣ сж пѣли молитви — планетниятъ Духъ да излѣе своя цѣлебень даръ върху болнитѣ. Не ще съмнѣние, молитвата е била често послушвана, при което, разбира се, не малка роля е играла и вѣрата на пациента.

Запалването извѣстни свещени огньове, когато Слънцето е минавало прѣзъ меридиана, е било извършвано посрѣдствомъ сжщия механизъмъ; но найинтересната церемония отъ това естество е била винаги извършвана на западния олтарь. Върху тоя олтарь винаги е горѣлъ тѣй наречениятъ «свещень огнь на Луната». Той е бивалъ оставянь да изгасне само веднажъ прѣзъ годината, именно прѣзъ нощъта срѣщу пролѣтното равноденствие. На слѣднето утро лжчитѣ на Слънцето, минаващи прѣзъ отворъ на източния олтарь, падали направо върху западния, и посрѣдствомъ една стъклена пълна съ вода сфера, повѣсена на мѣстото, гдѣто лжчитѣ минавали, и изпълняваща ролята на двойно изпъкнало стъкло, Слънцето самó запалвало свещения огнь на Луната, който слѣдъ това билъ старателно поддържанъ и пазень прѣзъ цѣлата идна година.

Вжтрѣшната стѣна на голѣмия куполъ е била така изрисувана, че да прѣдставлява нощното небе, и посрѣдствомъ единъ сложенъ механизъмъ било

приспособено, щото главнитѣ съзвѣздия да се движатъ тъкмо тѣй, какго се мѣстятъ по небесния сводъ, тѣй че прѣзъ всѣко врѣме на деня или нощъта поклонницитѣ сж можели винаги да знаятъ точното положение на кой-да-е знакъ отъ зодиака, и на разнитѣ планети въ свръзка съ него. Тогава сж били употрѣбавани свѣтящи топки, за да се прѣдставятъ планетитѣ, обаче въ раннитѣ дни на тази религия, както и въ раннитѣ дни на Мистериитѣ, тѣзи тѣла сж били истински материализирани топки съставени отъ Адепитѣ-Учители, които топки свободно, непривързани, сж се движели изъ въздуха по опрѣдѣленитѣ имъ пжтища. И въ двата тия случаи, когато въ послѣдующитѣ врѣмена по-малко развити мжже е трѣбвало да заематъ мѣстото на онѣзи възвишени Учители, било е вече трудно да се поддържа движението на тия материализирани топки, тѣй че е трѣбвало да се прибѣгне къмъ механизъмъ. Отвнѣ този грамаденъ куполъ е билъ покритъ съ дебелъ пластъ злато, и за отбѣлѣзване е, че тукъ е билъ постигнатъ чрѣзъ напѣстревания единъ ефектъ, който е трѣбвало да прѣдстави тѣй нареченитѣ „върбови листи“ или «оризови зърна» на Слънцето.

Друга една интересна особеностъ на този храмъ е била една подземна зала, запазена само за свещеницитѣ — както се вижда за медитация и себеразвитие. Едничката свѣтлина, която е прониквала вжтрѣ, е минувала прѣзъ дебелы плочи кристалны стѣкла отъ разни цвѣтове, прикрѣпени върху пода на храма, обаче имало е разны приспособления, щото прониква-

нето на слънчевитѣ лъчи да става по изборъ — когато бжде необходимо. При своитѣ упражнения въ медитация свещеницитѣ пушали тия лъчи по разнитѣ части на тѣхното тѣло — понѣкога между вѣждитѣ, понѣкога въ основата на грѣбначния стълбъ и т. н. Както изглежда, това е спомагало за развитието на разнитѣ сили въ човѣка — телепатия, ясновидство и интуиция. Очевидно е сжщо, че цвѣтътъ на пропуснатия лъчъ е билъ въ зависимостъ, както отъ цѣлѣта, която се е гонѣла при развитието, тѣй и отъ типа, къмъ който практикантътъ е принадлежалъ. Ние наблюдавахме сжщо, че тукъ е билъ употребяванъ и тирсуса — кухия пѣртъ напълненъ съ елекрически и жизненъ огънь — сжщо както е било и въ грѣцкитѣ Мистерии.

За насъ бѣше интересно да схванемъ, какво сж разбирали свещеницитѣ на тази стара религия подъ понятieto Ангелъ, или Духъ, на една звѣзда. Слѣдъ едно малко по-старателно изслѣждане ние намѣрихме, че подъ «Духъ на една планета» тѣ сж разбирали най-малко три съвсѣмъ различни нѣща.

Първо, тѣ сж вѣрвали въ сжществуването на едно неразвито, полуинтелигентно, но все пакъ извънредно мощно сжщество, което ние съ теософски думи бихме нарекли колективна елементална есенция на тази планета, взета като едно грамадно сжщество. Ние знаемъ, какъ въ човѣка елементалната есенция, съставляваща неговото астрално тѣло, образува едно съвсѣмъ отдѣлно сжщество, което ние понѣкога наричаме желание-елементалъ; това сжщество има ин-

стинктъ дори да се бори за своето съществуване, като напрімъръ, противъ разрушителния процесъ, който почва да работи веднага слѣдъ смъртъта.* Ако сжщо по такъвъ начинъ си прѣдставимъ цѣлокупността на елементалнитѣ царства въ една дадена планета, дѣйстващи като едно цѣло, ние ще можемъ да схванемъ идеята на древнитѣ халдейци; въ такъвъ случай, най-подходното име би било «планетенъ елементалъ». За излѣкуването на извѣстни болести, или за намагнетизирането нѣкой талисманъ, който да пази въ бждаще отъ тия болести, свещеницитѣ сж фокусирани влиянието (по-право магнетизма) на този именно планетенъ елементалъ.

Свещеницитѣ сж поддържали, че видимитѣ физически планети служатъ като указатели за положението на голѣмитѣ центрове въ тѣлото на *Логоса*, и че прѣзъ всѣки отъ тия голѣми центрове се излива една отъ десетѣтѣ типове есенция, която, споредъ тѣхъ, е създала всичко по свѣта. Всѣки отъ тия типове есенция, взетъ отдѣлно, е билъ отъждествяванъ съ една планета; тази есенция сжщо се е наричала *Духъ* на планетата, което дава едно съвсѣмъ различно значение на названието. Въ тази смисълъ тѣ сж говорѣли, че *Духътъ* на планетата се намира едновременно наврѣдъ въ цѣлата Слънчева система, и работи вжтрѣ въ всѣки човѣкъ, и прѣзъ всички негови тѣла, както даже и въ извѣстни растения и минерали, съ което имъ дава специалната тѣхна отли-

* Вижъ *Астралниятъ миръ* отъ сжщия авторъ.

чителна черта. Този именно «Духъ на планетата» вжтрѣ въ човѣка е, който получава въздѣйствието идващо отъ голѣмитѣ центрове, къмъ които той принадлежи, и тукъ се крие мистерията на астрологическитѣ изчисления за благоприятнитѣ и неблагоприятни дни за хората.

Когато, обаче, халдейцитѣ сж извиквали благословията на Духа на една планета, или сж се старали съ ревностна и благоговѣйна медитация да се повдигнатъ къмъ Него, тѣ сж разбирали и трета смисълъ въ названието. Тѣ сж мислили, че всѣки единъ отъ тѣзи голѣми центрове е създавалъ, и работѣлъ чрѣзъ една цѣла иерархия отъ велики Духове, начело на които е стоялъ единъ Началникъ, комуто главно сж давали названието «Духъ на планетата», или по-често Планетенъ Ангелъ; Неговата именно благословия сж търсили тия, които сж били родени подъ Неговото влияние. И ние можемъ да кажемъ, че тия планетни Ангели съотвѣтствуватъ на великитѣ Архангели — «Седемтѣ Духа прѣдъ трона Божий», * тѣй високо почитани отъ християнитѣ — мощни Изпълнители на божествената сила на Логоса, канали за проява на божие великолѣпие. Шепнѣло се, че въ врѣме чествуването на нѣкоя планета, извършвано въ голѣмия храмъ, когато образътъ на звѣздата свѣтѣлъ посрѣдъ благоуханния димъ, тѣзи, чиито очи били отворени благодарение на тѣхната прѣданостъ, понѣкога виждали мощната форма на Ангела-Звѣзда, тѣй

* Виджъ [Прѣзъ 2750 година, стр. 26.

застанала, че звѣздата свѣтѣла върху Неговото чело, въ момента, когато той гледалъ умилно своитѣ поклонници, тия, съ чиято еволюция Той е билъ тѣсно свързанъ.

Едно отъ ученията на тази древна религия е било това, че за високо развити хора, които сж били прѣдани на своя Ангелъ, е било възможно, макаръ въ рѣдки случаи, да се повдигнатъ, чрѣзъ усилията на продължителна медитация, отъ нашия миръ въ Неговия — да промѣнятъ пжтя на своята еволюция, и тѣй да подновятъ своето идно раждане не вече върху нашата планета, а върху Неговата; и храмовата хроника е съдържала бѣлѣжки за свещеници, които сж достигали това, и тѣй сж излѣзли вѣнъ отъ човѣшкия родъ. Поддържано е било, че веднажъ или два пжти въ историята на този народъ това се случило по отношение високъ родъ звѣздни Божества, които сж принадлежали къмъ неподвижнитѣ звѣзди, извѣнъ нашата Слънчева система; но тѣзи случаи били считани като смѣли хвърления въ неизвѣстното, относително прѣпоржчителността на които даже най-великитѣ имъ свещеници сж пазили мълчание.

Колкото и странни да ни се струватъ днесъ тия методи; колкото и да се различаватъ тѣ отъ всичко, що ни учи днесъ Теософията, безразсѣдно би било да ги критикуваме, или да се съмнѣваме въ тѣхъ, защото тѣ може да сж били за онѣзи хора толкова сжществени, колкото сж за насъ нашитѣ. Ние знаемъ че въ великото Бѣло Братство има много Учители, и че макаръ изискванитѣ [качества за всѣка стадия

отъ Пжтя да сж сжщитѣ ва всички кандидати, все пакъ всѣки Учитель е избиралъ за Своитѣ ученици тази метода за приготвление, която Му се струвала най-подходна за тѣхъ; и понеже всички тия пжтища еднакво водятъ къмъ планинския върхъ, то не ние можемъ да сждимъ, кой пжтъ е най-прѣкъ и най-добъръ за нашия съсъдъ. За всѣки човѣкъ има единъ пжтъ, който е най-късъ; но кой е той? — това зависи отъ положението, отъ което той започва. Да искаме, щото всѣки единъ да обиколи и почне отъ нашата изходна точка, и да мине по нашия пжтъ, това е да попаднемъ подъ сжщата заблуда — рожба на самомнѣние и невѣжество — която затъмнѣва очитѣ на религиознитѣ фанатици. *Ние* не сме учени да богочитаеме великитѣ Звѣздо-Ангели, нито да си поставяме като цѣль на нашата еволюция минаването въ Ангелското Царство, въ тия ранни дни на нашата еволюция; но ние винаги трѣбва да помнимъ, че има и други линии на окултни инструкции, покрай тази, въ която Теософията ни е въвела, и че ние знаемъ още твърдѣ малко за нашата собствена линия.

Навѣрно по-добрѣ би било да избѣгваме думата «боготворение», когато описваме чувствата на халдейцитѣ къмъ Звѣздо-Ангелитѣ, тъй като у насъ, на Западъ, това винаги се разбира криво; по-скоро това е било обичъ, почитъ и прѣданостъ, каквито ние питаемъ къмъ Учителитѣ на Мждростѣта.

Халдейската религия е била много присърце на народа, и нѣма съмнѣние, че тя е направила мнозина отъ поклонницитѣ си наистина добри и правдиви

хора. Нейнитѣ свещеници сж били хора съ голѣма ученостъ, разбира се, по тѣхнитѣ пжтища; тѣ сж изучавали старателно историята и астрономията, като винаги сж вземали тия двѣ науки заедно, тѣй като тѣ винаги сж смѣтали историческитѣ явления тѣсно свързани съ астрономическитѣ промѣни. Сжщо така тѣ сж познавали много добрѣ химията, и сж използвали нѣкои отъ нейнитѣ сили въ обредитѣ. Ние наблюдавахме единъ случай, въ който единъ свещеникъ стоеше на равния покривъ на единъ отъ храмоветѣ, и извикваше въ частна молитва единъ отъ планетнитѣ духове.* Той държеше въ ржка единъ дългъ прѣтъ, натопенъ въ нѣкакво смолоподобно вещество, и започна своитѣ инвокации съ единъ астрологиченъ знакъ върху пода прѣдъ себе си, направенъ съ този прѣтъ: отъ това вещество остана върху камъка една блѣскава фосфоросцентна слѣда.

Като по правило всѣки свещеникъ е ималъ своя линия на изслѣждане, на която той всецѣло се е посветявалъ. Една група е достигала да владѣе до свършенство медицината, като постоянно е изслѣждала свойствата на разнитѣ билки, и е приготвявала разнитѣ лѣкарства подъ тази или друга комбинация на звѣздни влияния. Други сж се занимавали само съ земледѣлието, търсейки каква почва е най-подходяща за дадена храна, и какъ може тя да се подобри;

* Ерато — днесъ единъ отъ членоветѣ на Теософското Общество; нѣкои отъ неговитѣ прѣраждания сж описани въ The Theosophist, „Цѣпки въ завѣсата на Врѣмето“.

тѣ сж отглеждали всевъзможни видове полезни растения, а така сжщо сж се старали да произведатъ нови видоизмѣнения, като сж изпитвали бързината и силата на тѣхното растене подъ разноцвѣтни стѣклени покриви, и т. н. Идеята за употрѣбяването цвѣтни свѣтлинни при отгледването растения е била обща за много отъ старитѣ атлантски подраси, и е съставлявала частъ отъ учението, давано въ самата Атлантикъ. Друга една секция е била единъ видъ метеорологическо бюро, което е прѣдсказвало съ значителна точностъ както обикновенитѣ промѣни на климата, така и особенитѣ силни промѣни, като бури и циклони. Попослѣ, това става единъ видъ министерство въ централното управление, и свещеницитѣ, които не прѣдсказвали вѣрно, сж бивали освобождавани отъ длѣжностъ.

Тогава се е обръщало много голѣмо внимание на прѣдирожденитѣ влияния, ето защо се е изисквало майкитѣ да се затварятъ и живѣятъ полу-монашески животъ прѣзъ нѣколко мѣсеца, както прѣди, тѣй и слѣдъ раждането на дѣтето. Училищната система въ тази страна не е била, както въ Перу, въ ржцѣтѣ на свещеницитѣ, обаче тѣзи сж опрѣдѣляли чрѣзъ астрологически изчисления — вѣроятно подпомагани въ нѣкои случаи отъ ясновидска способностъ — къмъ коя планета принадлежи всѣко дѣте. Дѣцата, принадлежащи къмъ дадена планета, сж посѣщавали училището на тази планета, и за учители сж имали хора отъ сжщия типъ като тѣхъ, тѣй че, напр., дѣцата на Сатурна по никой начинъ не сж били допушчани да

посъщаватъ училището на Юпитера, или дъцата на Венера да бждатъ поучавани отъ почитателъ на Меркури. Начинитѣ на обучение тѣзи разни типове дѣца сж се различавали значително, при което старанието въ всѣки единъ случай е било, да се помогне развитието на добритѣ качества, и да се попрѣчи развитието на слабоститѣ, които учителитѣ отъ дълга практика сж знаели, че ще се проявятъ у дѣцата на дадена планета.

Цѣлѣта на учението е била изключително образуването на характера; простото прѣдаване на знания е стояло на второ мѣсто. Всѣко дѣте е учило иероглифската писменостъ на страната, а сжщо и началнитѣ уроци на простото смѣтане; освѣнъ това нищо друго не е влизало въ училищната програма. Дѣцата трѣбвало да изучатъ на умъ множество религиозни, или по-право етически правила, всички въ смисълъ — какво поведение се очаква отъ единъ „синъ на Марса“, при разнитѣ положения на планетата. Едничката литература за изучаване е била многотомни коментарии върху тѣзи правила, пълни съ безконечни разкази за приключения и за положенията, въ които понѣкога героитѣ сж дѣйствували мждро, понѣкога неразумно. Отъ дѣцата било изисквано да критикуватъ, като даватъ и основанията за тѣхното мнѣние, а сжщо и да описватъ въ какво отношение при подобни условия тѣхното поведение би се различавало отъ това на героя.

Макаръ дѣцата да сж прѣкарвали много години въ училище, цѣлото имъ врѣме е било употрѣбявано

за запознаване добръ (не само теоретически, но сжщо колкото се може повече и практически) съ ученията на тази голѣма *Книга на Длъжноститѣ*, както сж я наричали. За да могатъ дѣцата да запомнятъ уроцитѣ, практикувано било тѣ да заематъ ролитѣ на героитѣ, и да ги играятъ като на сцена. Всѣки младъ човѣкъ, който развивалъ вкусъ къмъ история, математика, земледѣлие, химия или медицина, можалъ слѣдъ свършване училището да постъпи като практикантъ при нѣкой свещеникъ, който е направилъ тоя прѣдметъ своя специалность; но училищната програма не е обгръщала никоя отъ тия специалности, нито е правила даже приготвление къмъ тѣхното изучване; училището е давало само една обща подготовка, която се считала необходима за всѣкиго, какъвто пжтъ и да избере той въ живота.

Литературата на расата не е била обширна. Официалнитѣ книжа сж били пазени старателно, прѣхвърлянето на земи се е записвало, заповѣдитѣ и прокламациитѣ на царя винаги сж били подвързвани заедно за справки; но макаръ тѣзи документи да прѣдставлявали прѣкрасенъ материалъ за историцитѣ, ние обаче не намѣрихме никакви слѣди отъ писана история. Тази е била прѣдавана устно отъ поколѣние на поколѣние, и нѣкои епизоди сж били излагани въ видъ на таблица въ свръзка съ астрономическитѣ периоди; но тѣзи записки сж били прости хронологически таблици, а не история въ днешната смисълъ на думата.

Поезията е била прѣдставена отъ една серия отъ свещени книги, които даватъ високо символично и фигуративно описание за началото на свѣта и челоуѣчеството, а сжщо и отъ единъ брой балади и саги, които сж възпѣвали дѣлата на легендарни герои. Тѣзи послѣднитѣ, обаче, не сж записани, а просто сж били давани отъ единъ повѣствовател на други. Народътъ е обичалъ твърдѣ много, сжщо както много източни народи, да слуша и измисля разкази, и голѣма часть отъ съдържанието на традицията е било материя, очевидно дошла отъ отдалеченото врѣме на нѣкоя далечна цивилизация.

Отъ нѣкои отъ тѣзи ранни легенди възможно е да се състави едно грубо очертание на ранната история на расата. По-голѣмата часть отъ народа е била отъ туранска кръвъ, принадлежаща къмъ четвъртата подраса на Атлантската коренна раса. Както изглежда първоначално тѣ сж били нѣколко дребни племена, винаги въ борба помежду си, които се прѣпитавали съ земледѣлие отъ порвобитенъ характеръ, и сж имали много малко познания по архитектура, или каква да е кѣлтура.* Когато сж били въ това полудиво състояние, прѣди 32000 години, при тѣхъ е дошелъ отъ Изтокъ единъ великъ водител, *Теодорусъ*, челоуѣкъ отъ друга раса, който билъ пратенъ за тѣхенъ управител, слѣдъ като арийцитѣ покорили

* Такива сж условията, въ които тѣ сж се намирали около прѣди 77000 години, когато Вейвасвата Ману е прѣвелъ своя малъкъ керванъ прѣзъ тѣхъ.

Персия и Месопотамия, и властта на Ману била вече установена по тия мѣста. Въ това врѣме на персийския тронъ е билъ внукътъ на Ману — *Корона*.

Отъ *Теодорусъ* е водила началото си царската династия на древна Халдея — една линия твърдѣ много различна по външностъ отъ поданицитѣ — съ строгъ погледъ, бронзова кожа и дълбоки блѣстящи очи. Статуитѣ, които намираме въ Вавилонъ отъ по-къснитѣ врѣмена, даватъ доста добра прѣдстава за този царски типъ, обаче въ това врѣме арийската кръвъ е била проникнала почти въ цѣлата раса, тогазъ когато, въ врѣмето за което говоримъ, тя е била още въ малко количество.

Слѣдъ дълъгъ периодъ на великолѣпие и прѣуспѣване тази мощна империя почнала да отпада полека-лека, докато най-послѣ била съвсѣмъ разрушена отъ нахлуването на други фанатични варвари, които имали груби вѣрвания и мразили съ истинска пуританска ревностъ всичко, което говорѣло за религиозни чувства по-благородни и по-хубави отъ тѣхнитѣ собствени; затова тѣ унищожили всѣка слѣда отъ великолѣпнитѣ храмове, които сж били въздигнати съ толкова любовъ за боготворението на Звѣздо-Ангелитѣ. Тѣзи разрушители сж били на свой редъ пометени вѣнъ отъ страната отъ акадийцитѣ, слѣзли отъ сѣвернитѣ планински страни — които сж били сжщо отъ атлантската раса, но отъ шестата нейна подраса; тѣзи пъкъ, размѣсени постепенно съ остатѣцитѣ отъ старата раса, а сжщо и съ други племена отъ турански типъ, съставили оня сумиро-акадски на-

родъ, отъ който впоследствие се е развила послѣдующата вавилонска империя. Паралелно съ своето разрастване този народъ все повече се засилвалъ съ арийска кръвъ, първо отъ Арабската (Семитска), а послѣ и отъ Иранската подраса, докато въ врѣмето, което ние сега наричаме историческо, вече почти не намираме слѣди отъ старитѣ туранци, лицата на които намираме въ статуитѣ и мозаикитѣ на Асирия.

Тази послѣдующа раса, поне въ началото си, запазила едно живо прѣдание за своята по-велика прѣдшественица, и е направила голѣми усилия да съживи условията и религията на миналото. Нейнитѣ усилия отчасти сж успѣли; спѣвана отъ много условия, расата е могла да произведе само едно блѣдо и разстроено копие отъ оня великолѣпенъ култъ на Звѣздо-Ангелитѣ, както той е цвѣтѣлъ въ златния вѣкъ, що ние се опитахме да опишемъ.

Колкото слаби и нереални да се виждатъ тия картини отъ миналото за тия, които не сж ги видѣли, все пакъ изучаването имъ не само е дѣло отъ най-дълбокъ интересъ за ученика на окултизма, но и отъ голѣма полза за него. То му помага да разшири своя мирогледъ; то му дава отъ врѣме на врѣме да надзърне въ работата на това обширно цѣло, въ което всичко що ние можемъ да си прѣдставимъ като прогресъ и еволюция, е само едно малко колелце отъ една обширна машинерия, като една малка рота въ великата армия на единъ императоръ. Въ щщото врѣме то би му служило за насърчение —

да знае малко отъ славата и красотата, които сж сжществували на тази велика наша стара земя, и да знае, че това е само единъ блѣдъ прѣдобразъ на славата и красотата, които има да настанатъ.

Но ние не трѣбва да оставимъ това очертание на една глава отъ златния вѣкъ на миналото, безъ да се спрѣмъ върху една мисълъ, която непрѣменно ще се яви у този, който изучава тия очертания. Ние, които обичаме челоѳчеството — които се опитваме, макаръ и слабо, да му помагаме по неговия труденъ пжтъ — можемъ ли да четемъ условията, при които сж живѣли древнитѣ халдейци, а още повече древнитѣ перуанци, условия, при които цѣли народи сж живѣли щастливъ и религиозенъ животъ, свободни отъ проклятието на невъздържането, свободни отъ ужаса на жестоката бѣдность — можемъ ли да четемъ за тия условия, безъ да изпитваме едно тайно съмнѣние, безъ да си задаваме въпроса: «Дали, наистина, челоѳчеството прогресира? Може ли да бжде за доброто на челоѳчеството — да достигне то до такива цивилизации, слѣдъ това да остави тѣ да пропаднатъ, и да не оставятъ никаква слѣда слѣдъ себе си, и слѣдъ всичко това да дойдемъ ние до състоянието, въ което сега се намираме?»

Да; защото ние знаемъ, какво законътъ на прогреса е законъ на циклова промѣна, и че подъ дѣйствието на този законъ личности, раси, империи и миpове отминуватъ и втори пжтъ не се връщатъ — въ тази имъ форма; че всички форми трѣбва да изчзнатъ, колкото и красиви да сж, щото животътъ

вжтрѣ въ тѣхъ да може да расте и се разширява. И ние знаемъ, че този законъ е изразъ на една Воля — Божествената Воля на самия **Логосъ**; и затова Неговата работа докрай е за доброто на човѣчеството. Никой още не е обичалъ човѣка тъй, както Той го обича — Този, който е пожертвувалъ Себе си, за да може човѣкътъ да сществува. Той знае цѣлата еволюция, отъ началото до край; и Той е задоволенъ. Въ Неговата ржка — ржката, която благославя човѣка — се покои сждбата на човѣка; има ли човѣкъ между насъ, който не е доволенъ отъ това — недоволенъ да Го чуе да казва, както веднажъ единъ великъ Учитель казалъ на Своя ученикъ: «Коего Азъ правя ти не знаешъ сега, но ще го узнаешъ за напрѣдъ.» ?

Теософски книги въ Военното книгоиздателство
ГУЖГУЛОВЪ & КОТЕВЪ, София
ул. „Алабинска“ 37.

I. За начинаещи

Ясновидството, отъ Ч. У. Ледбитеръ	2 50
Отъ другата страна на смъртта, отъ сжщия	6.—
ПРЪБРАЖДАНЕТО, една велика, отдавна забравена истина, отъ Софрони Никовъ	1 80
Невидимитѣ помагачи, второ издание, отъ Ледбитеръ	3.—
Умрѣлитѣ сж живи, отъ сжщия	0 90
Загадъчните племена на „Синитѣ планини“, Е. П. Бла- ватска	3 80
Историята на Атлантида, ясновидско изслѣждане въ ми- налото, отъ У. Скатъ — Елиотъ	3 50
Прѣзъ 2750 година. Ясновидско изслѣждане въ бжде- щето отъ Ч. У. Ледбитеръ	4.—
Перу прѣди 14,000 години, отъ сжщия	3.—
Халдея прѣди 21,000 години, отъ сжщия, отъ сжщия	2.—
При Адепитѣ, отъ Д-ръ Францъ Хартманъ	5 50
Свърхчеловѣцигѣ, статии отъ Анни Безантъ	3 60
Учението за Карма, отъ Е. П.	2.—

II. За по-напрѣднали.

Чакри, Кундалини и Прана, отъ Ледбитеръ	1.—
Древната мъдростъ, отъ Анни Безантъ	4 50
Езотерическото Християнство, отъ сжщата, 2 ро издание	12.—
Посвещение, отъ сжщата	7.—
Християнското Вѣрую, отъ Ч. У. Ледбитеръ	7.—
Мислителната сила, нейното владане и развитие, отъ Анни Безантъ	2.—
Човѣкътъ и неговитѣ тѣла, отъ сжщата	2.—
Раятъ или Мисловиятъ миръ, отъ Ледбитеръ	1.20
Мисълъта — творецъ на характера, отъ Дж. Алленъ	1 50

Човѣшката аура и значението на цвѣтоветѣ, отъ У. Дж.	
Колвилъ	2 50
Окултни съвѣти, отъ Ал. Шишковъ	5—

III. За медитация.

При нозѣтѣ на Учителя, отъ Ж. Кришнамурти	0 80
Свѣтлина върху Пжтя, отъ М. Колинсъ	1 60
Бхагаватъ-Гита или Господнята пѣсенъ, отъ Анни Безантъ	3—
Гласътъ на Безмълвието, съ пояснения отъ Блаватска .	1 90
Вмѣсто молитви, отъ Ал. Шишковъ	4—
Видения и съзерцания, стихове отъ Из. Грозевъ	8—

ПОДЪ ПЕЧАТЪ:

- Едно очертане на Теософията, отъ Ч. У. Ледбитеръ.
 Астралниятъ миръ, отъ сжщия.
 Изслѣждане върху съзнанието, отъ А. Безантъ.
 Теософията и новата психология, отъ сжщата.
 Акашови лѣтописи, отъ сжщата.
 Родословието на чловѣка, отъ сжщата.
 Изъ пещеритѣ и усойтѣ на Индия, отъ Рада Бай (Е. П. Блаватска) второ издание.
 Какъ ни обсебватъ невидимитѣ, отъ Ал. Шишковъ.
 Карма, отъ Анни Безантъ.
 Нашитѣ всѣкидневни грѣхове, отъ Ал. Шишковъ
 За сънищата, отъ Ч. У. Ледбитеръ.
 Астрални разкази, отъ Ал. Шишковъ.

ЦѢНА 3 ЛЕВА